א) [לעיל ל: וש"נ], ב) [פי' מעט. יוקח נא מעט מים

תרגום יונתן קליל מיא. ערוך ערך קל ב'], ג) [לקמן לד: שבת 1.], ד) שבת ח: [לקמן

לד: לה. עח:ז. ה) וצ"ל יישר

סג: פסחים נג: ב"מ נא.

סנהדרין ק. שבועות מ. מה:

סניארץ קו שפופות מנומים. חולין יו עה: עו:], ו) [שבת סג: וש"נ], ו) גי ח"מ,

ה) ולקמן לה. ועי׳ נב.ז,

ט) בס"א: ומחילות, י) [ועי' תוס' פסחים פח: ד"ה

כופיון, כ) וועי׳ תוס׳ לקמן

גר מצוה

סד א ב מיי׳ פכ״ד מהל׳ שנת הלכה י ופ״ו מהל' עירובין הלכה ט י סמג עשין א טוש"ע א"ח סי׳ שו סעיף כב וסימן . שמב ס"א וסימן תט ס"ב: שתנ ט ה אטינן מט ט פ. שה ג מייי פ"ו מהלי עירובין הלכה ח טור ש"ע או"ח סיי חט

רב ניסים גאון אלא דנתכוון לשבות למטה הא קא משתמש

באילן. במסכת יום טוב בפרק משיליז אמרו אלו ום שבות ןלא עולין . באילן]. לא גזרו עליו בין השמשות. רבנז כלומר שימוש אילן.

רבינו חננאל החבר ששומע לחבר שאמר לעם הארץ מלא לך כלכלה זו, אכל החבר ששמע ואין צריך לעשר, דבודאי ההוא חבר קמא דא' ליה מלי לך . כלכלה זו עשורי מיעשר מביתיה ואע״ג שאינו מן המוקף. סבר ניחא ליה למיעבד איסורא קלילא לתרום שלא מן המוקף, ולא ליעבדיה לעם הארץ איסורא רבה אכילת טבלים. ואבוה סבר לא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, . [לעם] הארץ אע"ג דעביד איסורא רבה. ולא ליעבד הוא איסורא קלילא. מתניי נתנו באילן למעלה מיי טפחים אינו עירוב וכו׳. ברשות הרבים. ואם נתן עירובו למטה מי׳ טפחים שנתכוון לשבות ועירובו ועירובו במקום אחד הז. ואקשינז במקום אווו וון. ואקשינן והא המשתמש באילן. ושנינן מתני׳ רבי היא, יתשמיש באילז משום שבות הוא, דתנן אילו הן (משתי) [משום] שבות , לא עולין באילן כו׳, יא פרין באין כו, ורבי סבר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו ביז השמשות. וקניית לא היה אסור להשתמש באילן שנמצא אותה העת שקנה עירוב הוא ועירובו במקום אחד. אמר להו רב נחמן לר' (אחא) חייא בר אבא ולר' (יוסי) [אסי] ולרבא בר נתן ישרי, וכן אמר שמואל וכי כולי האי אתון קבעי פותרא בגמ׳. אמר רבא לא שנו אלא באילן העומד חוץ לעיבורא של עיר, אבל בתוך עיבורא של עיר אפילו למעלה מעשרה עירובו עירוב, דעיר כמאן (דמידליא מיא) [דמליא דמיא]. אי הכי חוץ לעיבורה של עיר נמי (דקא) רבא המניח (דהא) אמר רבא עירובו יש לו ד' אמות, הויא רשות היחיד ורשות היחיד עולה עד לרקיע. ושנינן הכא באילן הנוטה

חוץ לד׳ אמות עסקינן

איסורא קלילא. שלא מן המוקף: איסורא רבה. לאכול טבלים: בותנר' למעלה מעשרה טפחים כו'. מפרש בגמרא: נחנו בבור כו'. מפרש בגמרא [לד.]: גבו' אי דנסכוון. לקנות שביתתו על אילן: הוא ועירובו במקום אחד. ואפילו למעלה מי' עירובו עירוב: אלא

דנתכוון לשבות למעה. תירולה הוה. הילכך למעלה מעשרה אין עירובו עירוב דבמקום שנתכוון לשבות שם היא שביתתו וכיון דאי הוה בעי למישקל עירוביה ומיכליה בשעה שהעירוב זוכה לו דהיינו בין השמשות לא מצי שקיל דמייתי מרשות היחיד לרשות הרבים לא הוה עירובו עירוב וכגון דאילן רחב ד' והוי למעלה מי' דידיה רשות היחיד. למטה מי׳ עירובו עירוב ואע"ג דלמטה מי' כרמלית הוא דכל ג' עד ט' ברוחב ד' כרמלית היא כדאמרן ביניאות השבת (שבת דף ח.) וקא מייתי ליה מכרמלית לרה"ר הא מוקמי לה כרבי דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות: והה משתמש באינן. כי שקיל ליה ואמאי עירובו עירוב אפי׳ למטה מעשרה והא לא מצי שקיל ליה דשימוש אילן שבות הוא כדמנן (בילה דף לו:) אלו הן משום שבות לא עולין באילן. והוא הדין דמלי למיפרך והא קא מייתי מכרמלית לרשות הרבים אלא כיון דהא שבות והא שבות חדא מינייהו נקט: בין השמשות. שהיה שעת קניית עירוב וכיון דההיא שעתא מלי שקיל ליה נמלאת סעודה הראויה לו באותה שעה (ט ותו לא איכפת לן. לא גזרו עליו בין השמשות דכיון דבין השמשות ספיקא הוא ושבות דרבנן הוא לא גזור. ולקמן (לג.) מפרש מאי רבי ומאי רבנן: עיבורה של עיר. כל בית שישנו בתוך שבעים אמה ושיריים לעיר קרי עיבורה של עיר בפרק כילד מעברין (לקמן דף מ.): אבל באילן העומד בחוך עיבורה של עיר. כגון שהיה עיר בתוך חלפים אמה של עירו והיה רוצה לילך עוד אלפים והניח עירובו באותה העיר באילן העומד בתוך עיבורה של עיר: אפי׳ למעלה מעשרה. והוא נתכוון לשבות למטה עירובו עירוב: דמסח. מתוך שהיא מוקפת יישוב מחילותש ואינה מגולה חזינא לה כמאן דמליא עפרא והוי כמאן דנתכוון לשבות למעלה מעשרה ואע"ג דאי בעי למשקליה לא מצי שקיל דהא אילן רשות היחיד ותחתיו רשות הרבים חזינן למקום שביתתו כאילו הוא גבוה למיהוי כאילו נתכוון לשבות למעלה ויקנה לו העירוב: כיון דחמר רבח

הנותן את עירובו כו'. לקמן בהאי

פירקא (דף לה.) גבי נתגלגל חוץ לתחום דקתני מתניתין אינו עירוב ואמר רבא לא שנו אלא שנתגלגל חוך לתחום ארבע אמות אבל תוך ארבע אמות הנותן את עירובו יש לו ארבע אמות כלומר ארבע אמות שקביביו הוו ליה כמוקפות מחיצות וכי היכי דהנותן את עירובו בבית שמקצתו בתחום ומקצתו חוץ לתחום מהלך את כולו וחוצה לו אלפים אמה דהוי כל הבית כאילו הוא בתוך תחומו כדאמרינן לקמן בכילד מעברין (דף סה.) אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה כו׳ הא נמי כל ארבע אמות הוו להו כבית ומצי לאיתויי מחוץ לתחום בתוך התחום אלמא לרבא כרשות היחיד הן לו: ורשום היחיד עולה עד לרקיע. ואפילו נתנו למעלה מעשרה הוא ועירובו ברשות היחיד הן ונהי דלא רשות היחיד ממש נינהו לגבי איסורא

דהדה דאורייתא למשקליה מאילן להתם דהא ליכא מחיצה מיהו לענין מיהוי הוא ועירובו במקום אחד הוי חד רשותא דומיא דנותן בעיבורה של עיר דחזי ליה רבא כמאן דמליא: באילן. שנופו נוטה חוץ לארבע אמות וי שהוא סוף התחום והניח עירובו בנופו חוץ לד' אמות:

באילן הנומה חוץ לארבע אמות עסקינן

סבר אותו חבר אוכל ואינו צריך לעשר דודאי עישורי מעשר ההוא חבר קמא עילויה ורבן שמעון בן גמליאל אומר לא יאכל עד שיעשר לפי י שלא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ואמר ליה רבי מומב שיחשדו 'חברים" לתרום שלא מן המוקף ואל יאכילו עמי הארץ מבלים במאי קמיפלגי רבי סבר ניחא ליה לחבר דלעביד הוא איסורא [©] קלילא ולא ליעבד עם הארץ איסורא רבה ורבן שמעון בן גמליאל סבר ניחא ליה לחבר דליעבד עם הארץ איסורא רבה ואיהו אפי׳ איסורא קלילא לא ליעבד: מתני' א נתנו באילן למעלה מעשרה מפחים אין עירובו עירוב לממה מעשרה מפחים עירובו עירוב נתנו בבור אפילו עמוק מאה אמה עירובו עירוב: **גבו'** יתיב רבי חייא בר אבא ורבי אסי ורבא בר נתן ויתיב רב נחמן גבייהו ויתבי וקאמרי האי אילן דקאי היכא אילימא דקאי ברשות היחיד מה לי למעלה מה לי לממה מ רשות היחיד עולה עד לרקיע ואלא דקאי ברשות הרבים דמתכוין לשבות היכא אילימא דנתכוון לשבות למעלה הוא ועירובו במקום אחד הוא אלא (6) נתכוון לשבות למטה והא קא משתמש באילן לעולם דקאי ברה"ר ונתכוון לשבות למטה ורבי היא י דאמר בכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות אמר להו רב נחמן ® ישר ⁰ וכן אמר שמואל ® אמרו ליה פתריתו בה כולי האי אינהו גמי הכי קא פתרי בה " [אלא חכי] אמרו ליה קבעיתו ליה בגמרא אמר להו אין אתמר נמי אמר רב נחמן אמר שמואל הכא באילן העומד ברשות הרבים עסקינן גבוה עשרה ורחב ארבעה ונתכווז לשבות לממה ורבי היא דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין . השמשות אמר רבא יל"ש אלא באילן העומר חוץ לעיבורה של עיר אבל אילן העומד בתוך עיבורה של עיר אפילו למעלה מעשרה הרי זה עירוב דמתא כמאן דמליא דמיא אי הכי חוץ לעיבורה של עיר נמי כיון דאמר רבא הנותן עירובו יש לו ארבע אמות הויא לה ס הנותן רשות היחיד ורשות היחיד עולה עד לרקיע אמר רב יצחק בריה דרב משרשיא הכא

וקעברי כהני אעשה דהשלמה שאין בו כרת כדי שיקיים זה מלות עשה שיש בו כרת וכן אמר הכא בפרק בתרא (דף קג:) דכהן דעלתה לו יבלת חברו חותכו לו בשיניו כדי שיעשה עבודתו ואף ע"ג דאי לאו עבודתו היה אסור והתם לא שרינן רדיית הפת שהיא מדרבנן ואומר ר"י שיש לחלק בההיא דהדביק לפי שפשע שהדביק סמוך לחשיכה ואע"ג דהוי שוגג איבעי ליה לאסוקי אדעתיה אבל בהנך דלא פשע מידי שרי והא דשרי (גיטין דף לח:) בחליה שפחה וחליה בת חורין לשחררה כשנהגו בה מנהג הפהר אע"ג שעובר בעשה לא דמי פריצות דידהו למדביק פת בתנור שאותו לא היה אנוס כלל אבל שפחה האסורה לעבדים ולבני חורין והיא להוטה אחר זנות אי אפשר שלא תכשיל בני אדם ודמו לאונסין ועוד דהוה ליה כחלוה דרבים כדמשני (שם:) גבי ר' אליעזר ששיחרר עבדו להשלימו לעשרה מנוה דרבים שאני ⁹: **כוה** די דמעדה מה די למטה. השתח דחכתי לח חסיק אדעתיה דאתי כרבי הוי מצי לאקשויי דבין למעלה ובין למטה לא יהיה עירוב משום דמשתמש בחילן חלח דפריך כיון דלמטה הוי עירוב ולא איכפת לן במה שמשתמש באילן למעלה נמי ליהוי עירוב דהוא ועירובו

ללא ליעבד עם הארץ איםורא רבה. והא דמסיק פ"ק דשנת

בשביל שיזכה חברך הכא שאני שהוא גורם לו לעבור שהוא אומר

לו לקוט וסבור שעשרן ומיהו קשה דבפרק תמיד נשחט (פסחים

דף נט.) אמר אין לך דבר שמחעכב

אחר תמיד של בין הערבים אלא קטרת ונרות בכל השנה ופסח

ומחוסר כפורים בערבי פסחים

בלבד שטובל וחוכל פסחו לערב

(דף ד.) גבי הדביק פת בתנור דאין אומרים לאדם חטא

רא קמשתמש באילן. פירש רש״י דהוא הדין דהוה מצי למיפרך והא המייתי מכרמלית לרשות הרבים אלא חדא מב׳ פירכי נקט ומהר״י מפרש דהוי מלי לשנויי דקחי בכרמלית: והא אמר רבא הנותן עירובו יש לו ד' אמות. לכל רוח כאילו מוקפת מחילה וכיון דחשבינן עיבורה של עיר כמאן דמליא אע״פ שהוא רשות הרבים לפי שהוא כמוקף לבני העיר שהוא חשוב בכלל העיר

כד' אמות לענין תחום שבת וכן

במקום אחד הוא: דרה"ל עולה

עד לרקיע. לא הוי נריך להאי טעמא

לרשות היחיד עולה עד לרקיע דאי

נמי הוי מקום פטור הוא ועירובו

במקום אחד אלא האמת אומר:

לנותן שם עירובו (לקמן דף ס:) גם חוץ לעיבורו של עיר יש לו ארבע אמות במקום שביתתו בלא חשבון אלפים אמה יחשב נמי כמאן דמליא י:

הכא באידן שנומה חוץ דר׳ אמות. פירש רש״י הלכך למטה מעשרה עירובו עירוב דמלי לאתויי פחות פחות מארבע אמות עד תוך ארבע אמותיו ולא הולרך לפרש כן אלא משום שרולה להכשיר אפילו הניחו ברחוק הרבה מארבע אמותיו דאם לא היה נוטה אלא שלש אמות או שתי אמות חוך לארבע אמותיו יכול להביאו בבת אחת ומהר"י מפרש דאפילו במופלג טובא יכול להוליכו בבת אחת עד מקום שביתתו * דכיון דעוהרו מכרמלית שוב אינו מתחייב בהנחתו אלא משום שבות:

הנהות הב"ח (מ) גמ' אלא דנתכווז לשבות: (ב) שם וכן אמר שמואל יישר אמרו ליה: (ג) רש"י ד"ה בין השמשות וכו' באותה שעה היא ותו לא: (ד) ד"ה

גליון הש"ם תום' ד"ח הכא באילן שנומה ובו' דביון דעוקרו מברמלית. עי סוכה לף מג. תוספות ד"ה

באילו שנופו נוטה חוד לד׳ למות (שהוא סוף התחום) תא"מ ונ"ב ס"א אין זה:

מוסף רש"י

: ויעבירנו

רשות היחיד עולה עד לרקיע. כל חויר שכנגד רה"י, בין אויר חלר בין אויר עמוד ברה"ר גבוה י" ורחב ד', כנגדו עד לרקיע שם רשות היחיד עליו (שבת משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות. דשנות שנזרו חכחים באיסורי שבת לא גזרו עליה אלא בשבת ודאי ולא בין אמרת (שבת סג:) שפיר קאמרת (פסחים נג: חולין עה:). הנותן עירובו יש לו ארבע אמרת. הואיל ונתכוין לקנות שם שביתה, יש לו ארבע אמות, דהואיל והנהו מיבלעו אמות ארבע בתחומא. הוו להו כתחומא והוי כנותן את עירובו בבית שבסוף התחום, שאפילו הוא אלף אמה מהלך את כולה וחולה לה אלפים למה (לקמו לה.).